

Børne- og socialminister Mai Mercados talepapir

Anledning	Samråd SOU alm del spm S "Ministeren bedes redegøre for, hvorfor hun mener, at de tre forslag i regeringens udspil "Et Danmark uden parallelsamfund: Ingen ghettoer i 2030" fra marts 2018, nemlig tidlig opsporing af udsatte børn, skærpet straf for brud på den særligt udvidede underretningspligt samt styrket forældreansvar gennem mulighed for bortfald af børnecheck og enklere forældreplæg, er nødvendige. Ministeren bedes desuden redegøre for, om hun mener, at regeringen, hvis disse tre forslag realiseres, kan siges at gennemføre tiltag, som dokumenterbart vil virke."
Dato / tid	D. 21. juni kl. 12-13.
Talens varighed	10 min.
Sted	Folketinget

Det talte ord gælder

[1 – Indledning]

Tak for indkaldelsen til samrådet i dag om samrådsspørgsmål S, hvor jeg bliver bedt om at redegøre for nødvendigheden af fire delinitiativer i regeringens udspil om "Ét Danmark uden parallelsamfund – ingen ghettoer i 2030".

Derudover bliver der spurgt til, hvorvidt det er tiltag, som dokumenterbart vil virke.

[2 – Kan ikke bare se til – der er et problem]

Jeg er glad for denne lejlighed til at gå lidt mere i dybden med den politiske aftale mod parallelsamfund.

For ligegyldigt hvordan vi vender og drejer tingene, så er der problemer i de udsatte boligområder. Det kan vi ikke blive ved med at vende det blinde øje til.

Det er kendt viden, at børn fra de udsatte boligområder klarer sig dårligere i dansk og matematik i skolen, og at færre begynder på en ungdomsuddannelse. De børn og unge får det svært i det danske samfund.

Og det er den udvikling, vi skal vende.

[3 – De konkrete forslag]

Det leder mig hen til, hvordan vi så løser udfordringerne i de udsatte boligområder.

Én ting er sikkert: Vi må konstatere, at indsatsen op til i dag langt fra har været tilstrækkelig. Vi må gå nye veje, som sætter hårdere og mere konsekvent ind over for parallelsamfundene.

Derfor giver vi med initiativet ”Tidlig opsporing af udsatte børn” kommunerne mulighed for at anvende data til tidligt at opspore børn i risiko for at blive udsatte ved at samkøre data fra forskellige forvaltninger.

Det gør vi, fordi vi ved, at de første år i børns liv er de allermest centrale, og derfor er det vigtigt med en tidlig indsats. Jo tidligere børn med behov for støtte opdages, desto tidligere er det muligt at sætte ind med den relevante støtte og dermed forebygge mistrivsel og manglende tilknytning til det omgivende samfund.

Derfor ønsker regeringen at give kommunerne bedre mulighed for at opspore udsatte børn og unge tidligt. For forskning på området peger på, at det kan betale sig at investere i intensive, tidlige indsatser. Fordi en tidlig indsats for børn og unge kan forebygge, at sociale problemer vokser sig større.

Der har været mange skrivelser om det her initiativ, og jeg vil derfor gerne understrege, at intentionen ikke er at masseovervåge samtlige danske børnefamilier. Den konkrete model for initiativet skal drøftes politisk, men det er klart, at den skal tage højde for familiernes retssikkerhed og de regler, der gælder for beskyttelse af persondata.

Derudover sætter vi foden ned over for ledere, der ikke underretter, når de skal, i initiativet om "Skærpet straf for brud på den udvidede underretningspligt".

Fagpersoner er generelt gode til at underrette om udsatte børn, men der er desværre stadig miljøer – fx på muslimske friskoler – hvor der ikke underrettes nok. Lederen af fx dagtilbud og skoler har et særligt ansvar for at understøtte en kultur, hvor man underretter om børn, der mistrives. Det er set i det lys, at det skal kunne koste fængsel i op til et år i meget grelle tilfælde, hvis en leder ikke overholder sin underretningspligt.

Herudover sætter vi fokus på at styrke forældres ansvar for deres børns skolegang i initiativet om "Styrket forældreansvar gennem mulighed for bortfald af børnechecken". Initiativet indebærer, at skoleledere skal underrette om elever med over 15 pct. ulovligt

skolefravær inden for ét kvartal. Herefter bortfalder børne- og ungegyldelsen tilsvarende for ét kvartal.

Det gør vi, fordi ulovligt skolefravær er bekymrende adfærd og kan være udtryk for, at barnet eller den unge har behov for særlig støtte. Det er noget, som er forhandlet hos undervisningsministeren, og derfor vil jeg ikke gå i dybden med det her. Men det er vigtigt for mig at understrege, at det har været vigtigt for regeringen, at forældre til børn, som har fravær som følge af fx et handicap, autisme og lignende, ikke rammes af forslaget.

Endelig skal forældreoplyggelsen forenkles ved at kravet om en forudgående børnefaglig undersøgelse fjernes, så oplyggelsen kan anvendes hurtigere og mere effektivt af kommunerne til at styrke ansvaret hos forældre som kan, men ikke vil løfte deres forældreansvar. Forenklingen af oplyggelsen skal gøre det nemmere for kommunerne at sikre, at forældre, der ikke lever op til deres forældreansvar, hurtigere vil opleve en konsekvens heraf.

For det er vigtigt for børnenes inklusion og muligheder i samfundet, at forældre løfter deres ansvar som forældre og fx tager ansvar for, at deres børn kommer i skole. Og hvis de ikke vil løfte dette ansvar, så skal de mærke en økonomisk konsekvens.

[4 – Initiativer som en del af en større samlet indsats]

Jeg synes, det er vigtigt at understrege, at de fire forslag, der er spurgt ind til i dag, ikke skal ses isoleret. De er delinitiativer i en større, ambitiøs plan.

Her kan jeg nævne, at der på mit eget område også indgår forslag på dagtilbudsområdet. Her bliver børnene fra en tidlig alder en del af børnefællesskaber i dansksproglige miljøer, hvor de i højere grad kommer i kontakt med danske traditioner, normer og værdier. Og her kan børnene få det løft, de har brug for, men måske ikke får derhjemme.

Derfor skal alle børn i udsatte områder, allerede når de bliver ét år, i et læringstilbud i dagtilbud 25 timer om ugen, hvor de bl.a. skal gennemføre målrettede forløb, der skal styrke deres sproglige udvikling og generelle læringsparathed. Læringstilbuddene er lagt i dagtilbuddene, så børnene automatisk bliver en del af børnemiljøet i de almindelige dagtilbud.

Og så skal der tilrettelægges forløb for forældrene, hvor de lærer, hvad det vil sige at være i dagtilbud i Danmark, og hvordan de kan hjælpe deres børns udvikling på rette vej.

Dertil kommer, at der fremover skal være et loft over andelen af nye børn fra udsatte boligområder i hver daginstitution. Der må således maksimalt nyoptages 30 pct. børn fra udsatte boligområder i daginstitutionerne i kommunerne. Samtidig vil det gælde, at hvis kommunerne ønsker at tilbyde en plads i et udsat boligområde, så skal de samtidig tilbyde en plads i et dagtilbud uden for et udsat boligområde.

[5 – Vi kan ikke dokumentere om det virker, før vi har prøvet]

Spørgeren ønsker at vide, om forslagene ”dokumenterbart vil virke”.

Til det kan jeg sige, at vi ved, at jo tidligere børn med behov for støtte opspores, desto tidligere er det muligt at sætte ind og forebygge mistrivsel.

Desuden ved vi, at det hæmmer børn og unges muligheder, når de vokser op uden at lære ordentlig dansk. Og vi ved, at mange børn i isolerede boligområder ikke deltager i fritids- og foreningslivet. Det gør det overordentligt svært at lære de normer og værdier, som det danske samfund bygger på – og som er helt grundlæggende viden, hvis man skal være en del af det store fællesskab.

Hertil kommer, at vi fra forskningen ved, at børn, der har gået i vuggestuer og børnehaver af høj kvalitet, klarer sig bedre end børn, der ikke har. Den høje kvalitet øger blandt andet børns muligheder for at få en uddannelse og dermed et arbejde, så de kan forsørge sig selv og deres familier.

Og jeg får da lyst til at spørge Enhedslisten selv, om der er 100 pct. belæg for, at alle Enhedslistens forslag på det her område "dokumenterbart vil virke"?

Jeg mener, at vi skal have en mere vidensbaseret socialpolitik. Men det er ikke det samme, som at vi kun skal basere socialpolitikken på algoritmer og indsatser, som ligger øverst på evidensstigen. Vi er politikere, og skal derfor lave politik ud fra vores overbevisning. Vi skal turde sætte kursen for, i hvilken retning vi gerne vil rykke vores samfund. For mig er det bl.a., at alle skal være en del af fællesskabet, samtidig med at det også er en pligt for alle borgere – også dem som bor i ghettoområder – at bidrage ind til fællesskabet.

Pointen er, at vi må konstatere, at nogle børn fra de her parallelsamfund ikke bliver opdaget og hjulpet i dag. Derfor mener jeg, at vi skylder børnene at gå markant nye veje.

[6 – Afslutning]

Jeg vil gerne afslutningsvist understrege, at vi lader børnene i stikken, hvis vi ikke gør noget nu.

Så kan det godt være, at nogle af forslagene til at gøre op med parallelsamfund måske er noget andet, end hvad vi er vant til at se på socialområdet. Men det er nødvendigt med en ny tilgang til at løse de massive problemer med parallelsamfund, som vi har i Danmark.

Det er en stor opgave, vi har foran os, men jeg er sikker på, at de tiltag, som indgår i regeringens udspil, og de aftaler, der er indgået ind over midten i dansk politik, er med til at sætte den rigtige retning. Vi skal give børn fra de udsatte boligområder det løft, som de har brug for, så de kan komme godt videre i livet.